

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An consuetudine privilegium immunitatis amitti, aut diminui possit.
punct. 12

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

sed hoc privilegium ita est concessum... sed hoc privilegium ita est concessum... sed hoc privilegium ita est concessum...

4 Tercio amplia. Hoc privilegium à nulla... 4 Tercio amplia. Hoc privilegium à nulla... 4 Tercio amplia. Hoc privilegium à nulla...

6 Ex his inferitur, si quis Clericus... 6 Ex his inferitur, si quis Clericus... 6 Ex his inferitur, si quis Clericus...

8 Tertio infero Clericum citatum... 8 Tertio infero Clericum citatum... 8 Tertio infero Clericum citatum...

PUNCTVM XII.

An consuetudine privilegium immunitatis... An consuetudine privilegium immunitatis... An consuetudine privilegium immunitatis...

- 1 Certum est in totum amitti non posse. 2 Plures consent consuetudine diminui posse. 3 Probabilis est oppositum. 4 Satisfit oppositis rationibus. 5 An secularis iudex possit titulo violentie impedienda casus Ecclesiasticos iudicare.

1 Certum est in totum amitti non posse. Quia consuetudo... 1 Certum est in totum amitti non posse. Quia consuetudo... 1 Certum est in totum amitti non posse. Quia consuetudo...

- 2 Affirmant gravissimi doctores. Couarru. pract. quest. cap. 31. num. 5. vers. quam ob rem. cap. 35. n. 3. Nauarr. summ. cap. 27. num. 70. Villalob. in c. immu. opinio verbo clericus. n. 80. Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars 11.

in fine. Clarus in pract. crim. quest. 36. vers. sed ea retenta. Farinac... in fine. Clarus in pract. crim. quest. 36. vers. sed ea retenta. Farinac... in fine. Clarus in pract. crim. quest. 36. vers. sed ea retenta. Farinac...

3 Nihilominus dicendum est ex vi consuetudinis nequaquam... 3 Nihilominus dicendum est ex vi consuetudinis nequaquam... 3 Nihilominus dicendum est ex vi consuetudinis nequaquam...

4 Neque obstant rationes contrariae. Ad primum concedo... 4 Neque obstant rationes contrariae. Ad primum concedo... 4 Neque obstant rationes contrariae. Ad primum concedo...

- 5 Maiorem item difficultatem habet doctrina illa de violentia impedienda. Nam ad illius veritatem necessarium est, ut clara...

fit violentia, quod tamen in presenti non contingit: non enim iudices seculares sciunt Prælatum violentiam facere subditi litiganti negando appellationem, vel terminos probatorios, quos postulat, & alia huiusmodi, quousque processum examinant, & acta cognoscunt. Ergo prius usurpant cognitionem cause spiritualis, quam illis de violentia constet. Ergo non titulo defensionis procedere possunt. Item qui titulo defensionis procedit facto ipso violentiam repellit, non iudiciali strepitu, & veritatis indagazione, quia defensio non est iurisdictionis actus in subditum, sed executio iuris à natura concessi cuiuslibet homini, ut alterum defendat. At iudices seculares causas ad se aduocando, & processum examinando, non facto sed iudiciali strepitu, & iurisdictione exercita violentiam repellunt, si aliqua inest. Ergo illis non licet hoc modo Clericum defendere. Item Ecclesiasticis iudicibus non est concessum laicum querelantem de suo iudice ad iudicium vocare, ibique examinare processum, & inuitiam, si forte appareat, emendare, quia, nemini datum est alienam iurisdictionem usurpare, & in alienis causis se immiscere. Ergo secularibus iudicibus hoc datum esse non potest. Minorem enim potestatem habent iudices seculares ad corrigendos defectus iudicum Ecclesiasticorum, quam è contra: imò potius iudex Ecclesiasticus potestatem videtur habere corrigendi delicta suorum subditorum ex cap. ex tenore de foro compet. cap. Natus de iudicis. At iudex secularis in Ecclesiasticum potestatem non habet. Sic ergo certum ex titulo defensionis non posse Regem, & magistratum hanc causam cognitionem usurpare. Restat ergo, vt solo privilegio titulo id fieri possit, quod an sit, & an per bullam cœnæ sit sufficienter reuocatum aliis decidendum committit.

PUNCTVM XII.

An Ecclesiastici iudices laicos iudicare possint,
& in quibus causis.

- 1 Multiplex est causa spiritualis.
- 2 In causis omnino spiritualibus Ecclesiastici sunt iudices laicorum.
- 3 Committentes crimen hæresis, & simonia Ecclesiastico iudici subduntur.
- 4 Causa matrimonialis coram Ecclesiastico iudice tantum decidenda est.
- 5 Causæ temporales, & spirituales à iudice Ecclesiastico, & seculari decideri possunt.
- 6 Causæ temporales, & profanas possunt à iudice Ecclesiastico tractari, si aliqua qualitate religionis afficiantur.

Huiusque egimus de immunitate Ecclesiasticorum à foro seculari, ex qua immunitate satis colligitur, quanta debent reuerentia Ecclesiasticæ personæ coli, & obsequari. Vt autem hæc reuerentia augetur, videndum est, an possint laicos, siue in causis civilibus, siue in criminalibus ad suum tribunal vocare, & quando hoc possint.

Pro cuius decisione præmittendum est alias esse causas ita spirituales, vt nequaquam in laicos cadere possint, quales sunt ordinum collatio, beneficiorum electio, gubernatio, possessio, sacramentorum administratio, & similia. Et de his non est dubium ad Ecclesiasticum priuatim quoad seculares pertinere. Aliæ sunt causæ spirituales, quæ licet in laicum cadant, earum cognitio non ad laicum pertinet. Hæ sunt hæresis, simonia, excommunicatio, interdictum seclorum, ieiuniorumque transgressio, & similia: quia hæ causæ ortum habent ex aliquo, quod solum ad Ecclesiam pertinet, nempe fidei sacramentum, ieiunij, & festi præceptum. Aliæ verò causæ ita sunt spirituales, vt simul etiam temporales dici possint, & ita sunt Ecclesiasticæ, vt simul etiam seculares nuncupentur. Hæ sunt quæ ortum habent, tum ex fundamento Ecclesiastico, tum ex fundamento civilis, & naturalis, v.g. furtum in Ecclesia, percussio Clerici, fornicatio cum consanguinea, &c. Hæc enim omnia contra legem civilem, & naturalem sunt, qua parte sunt contra iustitiam, vel temperantiam, & simul etiam contra legem Ecclesiasticam, qua parte sunt incestus, vel sacrilegium.

2 Dicendum ergo est in causis omnino spiritualibus, quæ ex solo spirituali, & Ecclesiastico fundamento ortum habent, Ecclesiasticos esse iudices laicorum priuatim quoad seculares, cap. tuam de ordine cogniti. cap. causam qua. Qui filij sunt legitimi, cap. decernimus. cap. quanto de iudicis, & tradunt omnes.

3 Ex his infertur committentes crimen hæresis, simonia, & quod horum suspicionem causat ab Ecclesiastico iudice esse iudicandos, quia hæc crimina solum rei Ecclesiasticæ, scilicet fidei, & religioni aduersantur: sic aliis relatis tradit Farin. q. 8. præf. n. 127. vbi concludit, contrahentem binas nuptias, si de hæresi suspectus sit (vt verè est suspectus) coram iudice Ecclesiastico & non seculari conueniendum esse: & ita prædicatur.

4 Secundò infero causas matrimoniales coram iudice Ecclesiastico tantum decidendas esse c. mulierum 35. q. 6. c. accedentibus, de excessibus Prælatis. c. ma. de procur. & aliis, quia sunt res

omnino spirituales. Vnde si lis suborta sit, an matrimonium fuerit validum, an legitime contractum, an coniuges separandi sint ob fornicationem, adulterium, leuitiam, lepram, &c. causa agnanda est coram iudice Ecclesiastico tantum; quia est causa spiritualis ex sola Ecclesia ortum habens; & probat text. in cap. tuam de procurator. Quod non solum verum habet, quando directè de hac causa matrimoniali agitur, sed etiam quando incidenter occurrit quæstio, ex c. tuam de Ord. cogniti. c. labor, & ibi Doctores. Qui filij sunt legitimi. cap. si iudex laicus de sent. excommunicati. in 6. Quapropter si agitur lis de hæreditaria successione coram iudice seculari, & suboritur dubium, an verum matrimonium contraxerit, vel an matrimonium ex quo natus sit, verum fuerit, quæstio illa ad iudicem Ecclesiasticum remittenda est, & ab eo integrè decidenda; ex dicto textu in c. tuam de Ord. cogniti. Et ratio est clara; quia tunc de omnino spirituali tractatur: Cou. in epist. de sponsalibus. c. 3. §. 3. n. 4. Farinac. q. 8. num. 144. Secus vero est, si non incidat quæstio iuris, sed facti, v.g. an natus fueris ex illo matrimonio; quia hoc quid temporale est. Couar. in epist. de sponsalibus. c. 8. §. 12. n. 3. Arnold. Albertin. tract. de agnoscent. asserti. cas. hol. & hæres. q. 25. n. 51. Farin. q. 8. n. 150. Limitat autem Albert. d. q. 25. n. 51. doctrinam, vt procedat, cum causa matrimonialis inter coniuges agitur. Secus vero si inter vnum coniugem, & eius filium vel inter filium, & extraneum agitur, cui limitatio Farinac. n. 150. videtur conferre; cò quod causa agitata inter alios, quam inter coniuges matrimonium non lædit. At mihi hæc limitatio non probatur. Nam estio causæ matrimoniali non præiudicat, præiudicat tamen iudicio illius, quod debet esse Ecclesiasticum, vt pote de re Ecclesiastica & omnino spirituali: & ita sentit iudex Couar. d. cap. 3. §. 1. n. 4.

5 Dico secundo. Causæ, quæ simul temporales, & spirituales sunt, quæque mixti fori vocantur, tam à iudice Ecclesiastico, quam seculari decideri possunt; ab illo inquam sunt decidende, qui in causæ cognitione præuenit: sic omnes. Ex quo fit crimen blasphemæ, sodomie, incestus, adulterij, stupri, concubinarum, sacrilegij, fortillegij, à iudice Ecclesiastico, tamen à laico fuerit commissum, iudicari potest, modo præueniat; tradit Farin. sigillatim. q. 8. an. 128. Bobad. polit. lib. 2. c. 17. sine per eorum. Quia hæc crimina & iure canonico, & naturali, & civilis prohibentur.

6 Dico tertio. Causæ temporales, & profanæ laicorum tunc à iudice Ecclesiastico tractari possunt, quando qualitate aliqua religionis afficiuntur, vt contingit in contractibus iuratis, ratione enim iuramenti efficiuntur Ecclesiastici fori, quæ solum erant secularis, cap. licet mulieres, de iureiurando in 6. & ibi de foro compet. eod. lib. 6. & vtrouique glossa & Doctores. Hæc tamen obligatio iuramenti, cum sit personalis non transit ad hæredes, tamen contractus ad hæredes transeat. Vnde hæres laicus conueniri non potest coram Ecclesiastico, vt contractum iuratum antecessoris impleat, nisi in duplici casu. Primo cum impiorum officium iudicis Ecclesiastici, vt hæres exoneret animam defuncti exequendo illius obligationes: iuxta text. in c. si de Sepulch. Secundo cum iudicium ceptum est coram Ecclesiastico contra iuramentum: tunc enim hæres tenetur iudicio capto stare, & ibi liem perficere: sic aliis relatis docet Farinac. quæst. 8. n. 141. Bobadilla lib. 2. polit. cap. 17. n. 52.

PUNCTVM XIV.

Qua ratione res Ecclesiasticæ immunitate locationis gaudeant.

- 1 Ad longum tempus res Ecclesiasticæ locari non possunt.
- 2 Ultra triennium res Ecclesiasticæ locari non possunt; attenda Extraneus. Ambitiosa.
- 3 Quod procedit, etiam si loces ad sex annos, adiciantur clausula, vt tot sint locationes, quot sunt triennia.
- 4 Si ante triennium finitum renoues locationem, sub distinctione respondetur.
- 5 Triennium non temporis, sed fructuum computandum est.
- 6 Facta locatione ultra triennium manet firma pro triennio, & nulla, qua parte excedit, ex probabilis sententia.
- 7 Probabilis est inualidam esse ex toto.
- 8 Fit satis rationibus prioris sententia.
- 9 Mandatum ad locandum potest extendi ultra triennium.
- 10 Prælatus potest sua constitutione triennium concessum limitare.
- 11 Hæc prohibitio locationis extenditur ad bona immobilia, & mobilia pretiosa Ecclesiarum, monasteriorum.
- 12 Fructus, & prouentus beneficiati, quorumque ipse habet dominium, pro libito alienare potest, tamen si alij contra sentiant.
- 13 Magna est differentia inter bona hæc, & bona Ecclesiasticæ.

Sciendum est res Ecclesiasticæ ad longum tempus locari non posse: habetur expressè stem. 1. de rebus Eccles. non alienand. & cap. nulli eodem tit. quia hæc dicitur in locatio, reputatur alienatio, quæ in rebus Ecclesiasticæ omnino est prohibita, cò quod